

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Wodzisławiu Śląskim, został utworzony na podstawie Uchwały Nr L/623/2006 Rady Powiatu Wodzisławskiego z dnia 26 października 2006 roku. Realizuje zadania z zakresu administracji rządowej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, finansowane z budżetu państwa, zgodnie ze standardem określonym w Rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach.

Ośrodek jest placówką o charakterze ponadlokalnym i dysponuje 14 miejscami całodobowego pobytu, a podstawowy standard usług obejmuje działania interwencyjne oraz terapeutyczno- wspomagające.

Formy i efekty prowadzonej działalności

W zakresie interwencyjnym Ośrodek zapewnia bezpieczne schronienie osobom doznającym przemocy domowej oraz dzieciom pozostającym pod ich opieką, bez skierowania i bez względu na dochód, przez okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w uzasadnionych przypadkach, np. dalsze zagrożenie przemocą w środowisku zamieszkania. Pobyt rodziny w Ośrodku nie generuje kosztów dla klienta jak i gminy jego miejsca pochodzenia. W Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia, osoby dotknięte przemocą otrzymują wsparcie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowych w formie pomocy psychologicznej, pedagogicznej, terapeutycznej i socjalnej.

Zadania w obszarze terapeutyczno – wspomagającym- obejmują między innymi: sporządzenie diagnozy problemu przemocy domowej oraz opracowanie indywidualnego planu wsparcia dla osoby doznającej przemocy domowej, uwzględniający jej potrzeby, cele oraz metody pracy. Plany tworzy się zarówno dla dorosłych jak i małoletnich klientów Ośrodka. Istotnym elementem świadczonych usług, jest także prowadzenie poradnictwa psychologiczno – pedagogicznego oraz wychowawczego. Cyklicznie realizuje się zajęcia „Szkół dla Rodziców” pozwalające opiekunom podnieść kompetencje rodzicielskie. Proponujemy także udział w Grupie Wsparcia i Grupie Terapeutycznej dla Osób Doznających Przemocy Domowej. Wymienione powyższej formy wsparcia są dostępne zarówno dla klientów stacjonarnych jak i korzystających z doraźnej pomocy ambulatoryjnej.

Istotnym celem statutowym Ośrodka jest także zaspokajanie podstawowych potrzeb bytowych osób, objętych całodobowym wsparciem. W tym celu, dokonuje się zakupu żywności, środków czystości oraz higieny osobistej dla Klientów. W ramach opracowanego harmonogramu dyżurów w części hostelowej, Klienci samodzielnie przygotowują dla siebie posiłki oraz dbają o czystość i porządek. Do ich dyspozycji pozostaje 5 pokoi interwencyjnych (2- czteroosobowe, 3- dwuosobowe), salon, pokój zabaw dla dzieci „Skrzat”, 3 łazienki oraz kuchnia.

Szczególnym obszarem działania placówki jest praca z dziećmi, głównie osobami doznającymi przemocy domowej lub świadkami przemocy oraz tymi, doświadczającymi trudności w radzeniu sobie z przykrymi emocjami. Zakres proponowanych małoletnim działań, opracowuje się w oparciu o wstępną diagnozę funkcjonalną, wywiad z rodzicem/opiekunem oraz opis funkcjonowania dziecka w dotychczasowym środowisku zamieszkania, a przede wszystkim, w odniesieniu do komunikowanych zarówno przez dziecko jaki i opiekuna potrzeb.

Konsultacji małoletnim spoza Ośrodka udziela się na podstawie pisemnej zgody rodzica/opiekuna. Ośrodek realizuje także Standardy Ochrony Małoletnich. Dopuszcza się także możliwość udzielania poradnictwa w formie konsultacji telefonicznych oraz anonimowo.

Ustalony na podstawie obowiązujących przepisów prawa pobyt Klientów w Ośrodku - do trzech miesięcy- wymaga od nas bardzo intensywnej współpracy z gminą miejsca pochodzenia Klienta, szczególnie w zakresie ustalenia form wsparcia możliwych do stworzenia w środowisku, do którego deklaruje on powrót. Najczęstszą formą oczekiwanej pomocy przez Klientów jest chęć uzyskania mieszkania chronionego lub socjalnego, wsparcie finansowe, objęcie asystą rodzinną oraz pracą socjalną. Osoby, które decydują się powrócić do miejsca, z którego wcześniej zdecydowały odejść - czasem do tego samego partnera, staramy się wyposażyć w taką wiedzę i umiejętności, które pozwolą na przemodelowanie dotychczasowej krzywdzącej relacji w rodzinie. Dlatego też, działania edukacyjne organizowane w Ośrodku, przyjmują formę zajęć rozwijających asertywność oraz świadomość prawa do obrony czy samostanowienia o sobie. Uczymy umiejętności społecznych, technik radzenia sobie ze stresem, stawiania granic oraz budowania oczekiwań.

Ośrodek realizuje również program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową. Oddziaływania, prowadzone są w formie zajęć indywidualnych i grupowych. Ich celem w pierwszej kolejności jest zatrzymanie przemocy, poprzez dostarczenie uczestnikom programu wiedzy i umiejętności, która pozwoliły na podniesienie ich umiejętności samokontroli. Zajęcia programowe uwzględniają między innymi tematykę społeczno-kulturowych źródeł i okoliczności tworzących przemoc domową, problemu władzy i kontroli w relacjach międzyludzkich oraz promują pozytywne standardy i wartości życia rodzinnego. Pełny cykl programu obejmuje 60 godzin zegarowych zajęć. Uczestnik skierowany przez przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego działającego w każdej gminie do udziału w oddziaływań korekcyjnych ma prawo do uzyskania zaświadczenia o zgłoszeniu się. A kolejno, o jego ukończeniu. Efekty programu podlegają monitorowaniu przez okres 3 lat, od daty ukończenia programu przez uczestnika. Zebrane w ramach monitorowania dane, wskazują na wysoki poziom jego efektywności, co potwierdza znikoma ilość osób powracających do zachowań przemocowych. Jednocześnie obserwuje się stale narastające trudności w zakresie pozyskiwania informacji zwrotnej od osób, które ukończyły program. Wynikają one przede wszystkim z braku możliwości nawiązania kontaktu z uczestnikiem (zmiana nr telefonów, zmiana miejsca zamieszkania) oraz uzyskania informacji ze środowiska (niejasna konstrukcja przepisów prawa, związana z uzasadnieniem żądania informacji). Program realizowany jest przez dwóch pracowników SOW. Należy dodać, że zmiana sposobu kierowania uczestników do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym sprawia, iż systematycznie rośnie liczba osób zgłaszających się.

Osoby korzystające z usług Ośrodka

Liczba osób, które w 2024 roku skorzystały z usług Ośrodka:

- a) pobyt całodobowy: 52 osób, w tym 22 osób z terenu powiatu wodzisławskiego (w tym 13 dzieci).
- b) konsultacje psychologiczno – pedagogiczne, terapeutyczne oraz socjalne: 780, w tym 469 udzielonych mieszkańcom powiatu wodzisławskiego,
- c) oddziaływania korekcyjno - edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową: 30 osób.

Współpraca ze środowiskiem zewnętrznym

W celu skuteczniejszego udzielania pomocy i dostosowania jej do indywidualnych potrzeb osób doznających przemocy, Ośrodek monitorował efekty swojej pracy, prowadził kampanie informacyjne i edukacyjne dotyczące zjawiska przemocy domowej, jak również współpracował w tym zakresie z innymi instytucjami, takimi jak ośrodki pomocy społecznej, zespoły interdyscyplinarne, Policja, sąd, prokuratura, placówki oświatowe. Ośrodek szczególnie zaangażowany był we współpracę z zespołami interdyscyplinarnymi na terenie naszego powiatu. W ramach posiadanych możliwości, pracownicy Ośrodka uczestniczyli w spotkaniach grup diagnostyczno - pomocowych szczególnie tych, dotyczących osób przebywających w placówce.

Przedsięwzięcia i inwestycje zrealizowane w 2024 roku

Koordinacja i zaangażowanie w realizację Kampanii „Białej Wstążki”.

Prowadzono także:

- 1) Zajęcia „Szkoły dla Rodziców”- 2 edycje,
- 2) Wizyty studyjne dla słuchaczy Szkoły Policji w Katowicach,
- 3) Opracowano i przekazano materiały edukacyjnych do wykorzystania w szkołach ponadpodstawowych z terenu powiatu wodzisławskiego w ramach kampanii „Białej Wstążki”,
- 4) Kampania „16 Dni Przeciw Przemocy”,
- 5) Wydruk ulotek z ofertą SOW oraz plakatów promujących zajęcia grupy wsparcia oraz grupy terapeutycznej dla osób doznających przemocy oraz oddziaływania korekcyjno-edukacyjne,
- 6) Warsztaty tematyczne „Jak radzić sobie z przykrymi emocjami?”, „Przemoc rówieśnicza” skierowane do uczniów szkół powiatu wodzisławskiego,
- 7) Szkolenia kierowane do pracowników placówek oświatowych, służby zdrowia: „Standardy Ochrony Małoletnich”, Procedury Niebieskiej Karty.
- 8) Superwizja dla pracowników socjalnych i asystentów rodzin w zakresie przeciwdziałania przemocy, 2 edycje.
- 9) Wysłano informacje z ofertą udziału w programie korekcyjno – edukacyjnego do wszystkich Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Wodzisławskiego, Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śl., Prokuratury Rejonowej w Wodzisławiu Śl. oraz Komendy Powiatowej Policji.

10) Koordynacja realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

11) Koordynacja Programu Promującego Prawidłowe Postawy Rodzicielskie.

Ocena realizacji zadań, wnioski:

Zadania i standard placówki określono w Rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 roku w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach, Rozporządzeniu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 roku w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz Rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach. Ośrodek wprowadził także zmiany wynikające z Ustawy z dnia 9 marca 2023 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz niektórych innych ustaw. W świetle zapisów określonych w Rozporządzeniu o standardach usług, Ośrodek stoi przed wyzwaniem dostosowania placówki dla osób o specjalnych potrzebach. Część użytkową dla klientów, tj. kuchnię udało się dostosować w 2024 roku, dzięki pozyskaniu dodatkowych środków z budżety państwa. Jesteśmy także wdzięczni za wsparcie skierowane do Ośrodka przez Zarząd Powiatu Wodzisławskiego.

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Wodzisławiu Śl. pomimo trudności finansowych i kadrowych wynikających z niewystarczającej wielkości dotacji przekazywanej z budżetu państwa, realizuje swoje zadania w ciągłym systemie czasu pracy z zachowaniem standardu usług. Plan finansowy placówki, pozwalający na pokrycie wszystkich zobowiązań w br. został wyliczony na poziomie 1 222 215,00zł., a wielkość przyznanej dotacji wynosi 681 542,00zł. Sytuacja to powoduje, że w budżecie Ośrodka szacuje się niedobór środków w kwocie 540 673,00zł. W sprawie zwiększenia planu finansowego, Starosta Wodzisławski co roku kieruje wniosek do

Wojewody Śląskiego. Kieruje także pisma do Ministerstwa RPiPS, a obecnie do Ministry do spraw Równości.

Budżet Ośrodka

Źródło finansowania	Budżet rok 2023	Budżet rok 2024	Budżet rok 2025
Całkowity budżet, w tym:	840.167,00zł	1 060 359,00	685 056,00zł
Dotacja Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego	840 167,00zł	1 040 359,00	685 056,00zł
Środki własne powiatu	0,00zł	20,00zł	Na dzień 10 marca 2025r. 0,00zł

Kadra Ośrodka

Struktura zatrudnienia Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Wodzisławiu Śląskim

Lp.	Stanowisko	Wymiar etatu 2023 rok	Wymiar etatu 2024 rok
1.	Dyrektor	1	1
2.	Inspektor	0,50	0,50
3.	Główna księgowa	0,50	0,50
4.	Pedagog	4,00	4,00
5.	Pracownik socjalny	0,75	0,75
6.	Terapeuta	0,50	1,00
7.	Psycholog	0,50	0,00

*od połowy 2024 roku Ośrodek poszukuje psychologa, którego planuje zatrudnić w ramach umowy cywilnoprawnej. Obecnie zadania psychologa, wykonuje dyrektor SOW, posiadający uprawnienia w tym zakresie.

Na dzień 01.01.2025r. w Ośrodku zatrudnionych było 10 osób, co w przeliczeniu na etaty stanowi 7,75 etatu, w tym 7 pracowników merytorycznych (5,75 etatu), realizujących swoje obowiązki zawodowe w ciągłym systemie czasu pracy. Od wielu lat określona w tabeli wielkość zatrudnia w placówce pozostaje niezmienna, co stanowi minimum dla zapewnienia funkcjonowania, jednak niewystarczająca w pełni. W sytuacji absencji pracowników wynikających z planowanych urlopów czy zdarzeń losowych,

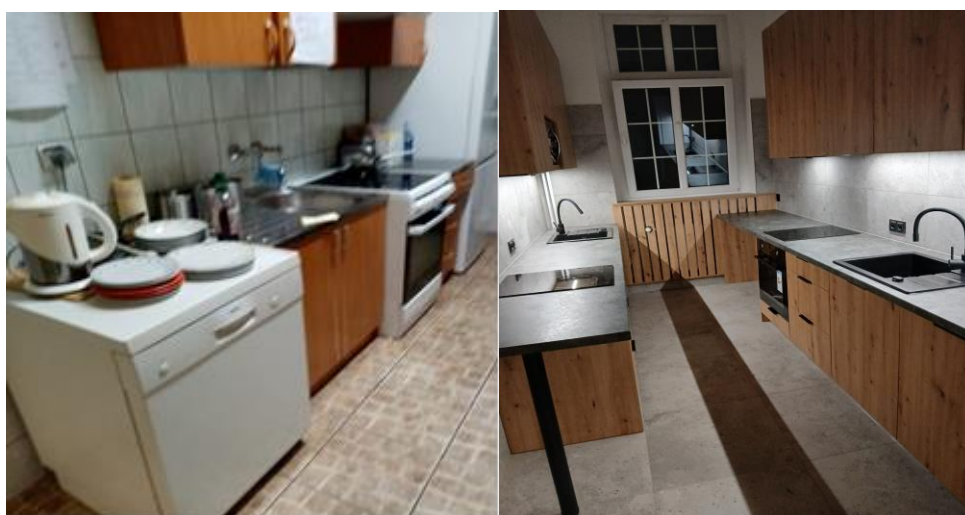
utworzenie harmonogramu pracy z zachowaniem ciągłości jest bardzo trudne. Jednocześnie stale wzrastając liczba skierowań osób do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym sprawia, że osoby dotychczas wykonujące to zadanie mają znacznie utrudnione zadanie. Należy tutaj wspomnieć, że Ośrodek zatrudniając pracowników merytorycznych musi się stosować do zasad określony w rozporządzeniu dotyczącym standardu usług, cytowanym wyżej. Dlatego też pożądanym było by zwiększenie zatrudnienia w Ośrodku przynajmniej o jeden etat, na co obecnie nie pozwala stan budżetu oraz brak chętnych do podjęcia zatrudnienia (psycholog).

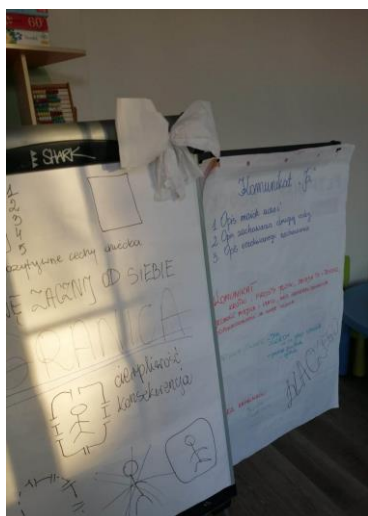
Galeria

Pomieszczenie wspólne części hostelowej – salon po remoncie.

Kuchnia przed i po dostosowaniu

Zajęcia „Szkoły dla Rodziców”

Gabinet konsultacji.

Pokój zabaw

Zajęcia z dziećmi.